

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

3 юни 2010 година *

По дело C-484/08

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Tribunal Supremo (Испания) с акт от 20 октомври 2008 г., постъпил в Съда на 10 ноември 2008 г., в рамките на производство по дело

Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid

срещу

Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc),

* Език на производството: испански.

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н А. Tizzano (докладчик), председател на състав, изпълняващ функцията на председател на първи състав, г-н Е. Levits, г-жа С. Toader, г-н М. Ilešič и г-н J.-J. Kasel, съдии,

генерален адвокат: г-жа V. Trstenjak,
секретар: г-н R. Grass,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 10 септември 2009 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Мадрид, от адв. М. Merola, avvocato, и адв. J. Cadarso Palau, abogado,
- за Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc), от г-жа М. J. Rodríguez Teijeiro, procuradora, както и от адв. L. Pineda Salido и адв. М. Mateos Ferrer, abogados,
- за испанското правителство, от г-н J. López-Medel Bascones и г-н М. Muñoz Pérez, в качеството на представители,
- за германското правителство, от г-н М. Lumma и г-жа J. Kemper, в качеството на представители,

- за австрийското правителство, от г-н E. Riedl, в качеството на представител,

- за португалското правителство, от г-н L. Inez Fernandes, както и от г-жа H. Almeida и г-жа P. Contreiras, в качеството на представители,

- за Комисията на Европейските общности, от г-н E. Gippini Fournier и г-н W. Wils, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 29 октомври 2009 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4, параграф 2 и член 8 от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, стр. 29; Специално издание на български език, глава 15, том 2, стр. 273, наричана по-нататък „Директивата“).

- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid (наричано по-нататък „Caja de Madrid“) и Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (испанско сдружение на ползвателите на банкови услуги, наричано по-нататък „Ausbanc“) относно законосъобразността на клауза, включена от Caja de Madrid в договорите за кредит с променлив лихвен процент, сключвани с клиентите му и предназначени за покупка на жилища.

Правна уредба

Правната уредба на Съюза

- 3 Дванадесето и деветнадесето съображение от Директивата гласят:

„като има предвид, че при настоящото си състояние националните законодателства допускат само частична хармонизация; като има предвид, че по-специално в директива[та] се разглеждат само условия, които не се договарят индивидуално; като има предвид, че държавите членки следва да имат възможността с оглед на Договора [ЕИО] да предоставят на потребителите по-голяма степен на защита чрез разпоредби в националното си законодателство, които са по-строги от тези в настоящата директива;

[...]

като има предвид, че по смисъла на директива[та], преценка на неравноправния характер не се извършва въз основа на клаузи, които описват [основния] предмет на договора, нито пък на съотношението качество/цена на доставените стоки или предоставените услуги; като има предвид, че [основният] предмет на договора и съотношението качество/цена могат въпреки това да се вземат под внимание при преценка [на неравноправния характер на други клаузи] [...];“

4 Член 3 от Директивата гласи:

„1. В случаите, когато дадена договорна клауза не е индивидуално договорена, се счита за неравноправна, когато въпреки изискването за добросъвестност, тя създава в ущърб на потребителя значителна неравнопоставеност между правата и задълженията, произтичащи от договора.

2. Не се счита за индивидуално договорена клауза, която е съставена предварително и следователно потребителят не е имал възможност да влияе на нейното съдържание, по-специално във връзка с договори с общи условия.

Фактът, че някои аспекти от дадена клауза или някоя отделна клауза са индивидуално договорени, не изключва приложението на настоящия член към останалата част на договора, ако общата преценка на договора сочи, че той е договор с общи условия.

Когато продавач или доставчик твърди, че клауза от договор с общи условия е договорена индивидуално, той следва да докаже това с факти.

3. Приложението съдържа примерен и неизчерпателен списък на клаузи, които се смятат за неравноправни.“

5 Член 4 от Директивата е формулиран по следния начин:

„1. Без да се засяга член 7, преценката за неравноправност на дадена клауза се извършва, като се отчита характера на стоките или услугите, за които е сключен договорът, и се вземат предвид всички обстоятелства, довели до сключването му, към момента на самото сключване, както и всички останали клаузи в договора, или такива, съдържащи се в друг договор, от който той произтича.

2. Преценката за неравноправния характер на клаузите не се свързва нито с основния предмет на договора, нито със съответствието на цената и възнаграждението, от една страна, и [...] доставените стоки или предоставените услуги, от друга, при условие че тези клаузи са изразени на ясен и разбираем език.“

6 Член 8 от Директивата гласи:

„Държавите членки могат да приемат или да запазят в сила по-строгите действащи разпоредби, които са в съответствие с Договора, в областта на директива[та], с цел да осигурят максимална степен на защита за потребителите.“

Национална правна уредба

- 7 В испанската правна система защитата на потребителите срещу неравноправни клаузи се осигурява на първо място с Общ закон 26/1984 за защита на потребителите и ползвателите (*Ley General 26/1984 para la Defensa de los Consumidores y Usuarios*) от 19 юли 1984 г. (BOE № 176, 24.7.1984 г.).
- 8 Закон 26/1984 е изменен със Закон 7/1998 за общите условия на договорите (*Ley 7/1998 sobre Condiciones Generales de la Contratación*) от 13 април 1998 г. (BOE № 89, 14.4.1998 г.), с който Директива 93/13 се транспонира във вътрешното право.
- 9 Закон 7/1998 обаче не транспонира член 4, параграф 2 от Директивата във вътрешното право.

Обстоятелства в основата на спора и преюдициалните въпроси

- 10 От акта за запитване се установява, че предназначенията за покупка на жилищни договори за кредит с променлив лихвен процент, сключени между *Caixa de Madrid* и неговите клиенти, съдържат предварително включена в типов договор клауза, по силата на която предвиденият в договора номинален лихвен процент, променян периодично в съответствие с договорения референтен индекс, трябва още при първата промяна да бъде закръглен към по-високия четвърт процентен пункт (по-нататък наричана „клауза за закръгляване“).

- 11 На 28 юли 2000 г. Ausbanc предявява иск срещу Caja de Madrid именно за да бъде премахната клаузата за закръгляване в посочените договори за кредит, както и за да бъде преустановено използването ѝ в бъдеще. С решение от 11 септември 2001 г. Juzgado de Primera Instancia de Madrid уважава иска, като приема, че според националното законодателство, с което е транспонирана Директивата, клаузата за закръгляване е неравноправна и следователно нищожна.

- 12 Caja de Madrid подава жалба срещу това решение до Audiencia Provincial de Madrid, който с решение от 10 октомври 2002 г. потвърждава решението на първата инстанция.

- 13 На 27 ноември 2002 г. Caja de Madrid подава касационна жалба до Tribunal Supremo.

- 14 Според Tribunal Supremo клаузата за закръгляване може да представлява съществен елемент на договор за банков кредит като този, който е предмет на главното производство. С оглед на това, че член 4, параграф 2 от Директивата обаче изключвал възможността преценката на неравноправния характер да се прави въз основа на клауза, отнасяща се именно до предмета на договора, клауза като разглежданата в главното производство по принцип не би могла да бъде подлагана на преценка относно неравноправния ѝ характер.

- 15 Tribunal Supremo обаче отбелязва и това, че след като Кралство Испания не е транспонирало в националното си право посочения член 4, параграф 2, по силата на испанското законодателство целият договор подлежи на такава преценка.

16 При тези обстоятелства Tribunal Supremo решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Следва ли член 8 от Директива[та] да се тълкува в смисъл, че държава членка може да предвиди в законодателството си в полза на потребителите контрол на неравноправния характер на клаузите, които съгласно член 4, параграф 2 от [Директивата] са изключени от обхвата на този контрол?

- 2) Представяват ли при това положение разпоредбите на член 4, параграф 2 във връзка с член 8 от Директива[та] пречка за държава членка да предвиди в законодателството си в полза на потребителите контрол на неравноправния характер на клаузите, които се отнасят до определянето на „основния предмет на договора“, или до „съответствието на цената и възнаграждението, от една страна, и [...] доставените стоки или предоставените услуги, от друга“, дори ако тези клаузи са изразени на ясен и разбираем език?

- 3) Съвместимо ли е с член 2 ЕО, член 3, параграф 1, буква ж) ЕО и член 4, параграф 1 ЕО тълкуване на член 8 и член 4, параграф 2 от [Директивата] в смисъл, че държава членка може да осъществява съдебен контрол относно неравноправния характер на клаузи в потребителски договори, които са изразени на ясен и разбираем език и определят основния предмет на договора или съответствието на цената и възнаграждението, от една страна, и [...] доставените стоки или предоставените услуги, от друга?“

По преюдициалните въпроси

По допустимостта

- 17 Ausbanc, испанското правителство и Комисията на Европейските общности оспорват допустимостта на преюдициалното запитване, с мотива че то не било необходимо за решаване на спора, с който е сезирана запитващата юрисдикция. Във връзка с това те изтъкват, че клаузата за закръгляване, предмет на главното производство, не се отнасяла до основния предмет на договора, а представлявала негов акцесорен елемент и поради това член 4, параграф 2 от Директивата не бил приложим по отношение на спора, предмет на главното производство.
- 18 Във връзка с това следва да се припомни, че в рамките на производство по член 267 ДФЕС, основано на ясно разделение на правомощията между националните юрисдикции и Съда, само националният съд е компетентен да установи и извърши преценка на фактите по спора в главното производство, както и да тълкува и прилага националното право. По същия начин само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да понесе отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно след като поставените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (вж. Решение от 12 април 2005 г. по дело Keller, C-145/03, Recueil, стр. I-2529, точка 33, Решение от 18 юли 2007 г. по дело Lucchini, C-119/05, Сборник, стр. I-6199, точка 43, както и Решение от 11 септември 2008 г. по дело Eckelkamp и др, C-11/07, Сборник, стр. I-6845, точки 27 и 32).

- 19 Например макар Съдът да е постановил също така, че при изключителни обстоятелства трябва да разгледа условията, при които е сезиран от националния съд, за да провери собствената си компетентност (вж. в този смисъл Решение от 16 декември 1981 г. по дело Foglia, 244/80, Recueil, стр. 3045, точка 21 и Решение от 19 ноември 2009 г. по дело Filipiak, C-314/08, Сборник, стр. I-11049, точка 41), отказът да се произнесе по зададен от национална юрисдикция преюдициален въпрос е възможен само когато е съвсем очевидно, че разпоредбата от правото на Съюза, чието тълкуване се иска от Съда, не може да се приложи (вж. Решение от 5 декември 1996 г. по дело Reisdorf, C-85/95, Recueil, стр. I-6257, точка 16 и Решение от 1 октомври 2009 г. по дело Woningstichting Sint Servatius, C-567/07, Сборник, стр. I-9021, точка 43).
- 20 В настоящия случай обаче това не е така.
- 21 Действително в акта за запитване Tribunal Supremo се пита какъв е обхватът на задълженията, които държавите членки имат по силата на Директивата във връзка с предмета на съдебния контрол на неравноправния характер на някои договорни клаузи, по отношение на които, според самия Tribunal Supremo, се прилагал член 4, параграф 2 от Директивата.
- 22 Независимо че тази преценка на Tribunal Supremo не се споделя от всички страни по делото, не личи, най-малкото не по очевиден начин, че посочената разпоредба от директивата не може да намери приложение по делото в главното производство.
- 23 При това положение следва да се приеме, че Съдът е компетентен да се произнесе по преюдициалните въпроси, които са му поставени от запитващата юрисдикция, и щом това е така — че преюдициалното запитване трябва да се приеме за допустимо.

По съществуването на спора

По първия и втория въпрос

- 24 С първите два въпроса, които следва да бъдат разгледани едновременно, запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 4, параграф 2 и член 8 от Директивата допускат държава членка да предвиди в законодателството си в полза на потребителите контрол на неравноправния характер на договорни клаузи, които се отнасят до основния предмет на договора или до съответствието между цената и възнаграждението, от една страна, и доставените стоки или предоставените услуги, от друга страна, дори ако клаузите са изразени на ясен и разбираем език.
- 25 Сажа de Madrid поддържа, че член 8 от Директивата не допуска държавите членки да въвеждат, използвайки мерки за транспониране, или да оставят в сила, при липсата на такива мерки, национална правна уредба, която противоречи на член 4, параграф 2 от Директивата. Тази разпоредба всъщност давала задължително определение на приложното поле на предвидената с Директивата система за защита, като по този начин изключвала всякаква възможност за държавите членки да се отклоняват от нея, дори за да предвидят по-благоприятна за потребителите национална правна уредба.
- 26 Другите заинтересовани страни, които са представили становища, обаче твърдят, че член 4, параграф 2 и член 8 от Директивата не изключват тази възможност. Те смятат всъщност, че приемането или оставянето в сила на такава национална правна уредба спада към възможността на държавите членки да въведат в регламентираната от Директивата област по-строги механизми за защита на потребителите.

- 27 За да се отговори на поставените въпроси, е уместно да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика въведената с Директивата система на защита се основава на идеята, че потребителят е в положението на по-слабата страна в отношенията с продавача или доставчика от гледна точка както на позицията му в преговорите, така и на степента на информираност — положение, което го принуждава да се съгласява с установените предварително от продавача или доставчика условия, без да може да повлияе на съдържанието им (Решение от 27 юни 2000 г. по дело *Océano Grupo Editorial и Salvat Editores*, C-240/98—C-244/98, Recueil, стр. I-4941, точка 25, както и Решение от 26 октомври 2006 г. по дело *Mostaza Claro*, C-168/05, Recueil, стр. I-10421, точка 25).
- 28 Все пак, както изрично сочи дванадесето съображение от Директивата, тя осъществява само частична и минимална хармонизация на националните законодателства относно неравноправните клаузи, като оставя на държавите членки възможността да гарантират по-висока от предвидената в Директивата степен на защита на потребителите.
- 29 Така член 8 от Директивата изрично предвижда възможност за държавите членки да „приемат или да запазят в сила по-строгите разпоредби, които са в съответствие с Договора, в областта на [...] директива[та], с цел да осигурят максимална степен на защита на потребителите“.
- 30 При това положение следва да се провери дали действието на член 8 от Директивата се разпростира по отношение на цялата регламентирана от нея област — и следователно по отношение на член 4, параграф 2 от нея — или, както поддържа *Saja de Madrid*, последната цитирана разпоредба е изключена от приложното поле на член 8.
- 31 Във връзка с това обаче следва да се отбележи, че член 4, параграф 2 от Директивата предвижда единствено че „[п]реценката за неравноправния характер“ не се отнася до посочените в тази разпоредба клаузи, при условие че те са изразени на ясен и разбираем език.

- 32 Следователно, както отбелязва генералният адвокат в точка 74 от заключението си, от самия текст на член 4, параграф 2 от Директивата следва, че тази разпоредба не може да се разглежда като определяща материалното приложно поле на Директивата. Напротив, не се прави преценка единствено на неравноправния характер на посочените в споменатия член 4, параграф 2 клаузи, независимо че те попадат в приложното поле на Директивата, само ако след самостоятелно изследване на всеки отделен случай компетентната национална юрисдикция приеме, че са били изразени от продавача или доставчика на услуги на ясен и разбираем език.
- 33 Освен това от практиката на Съда се установява, че взети заедно, член 3, параграф 1 и член 4, параграф 1 от Директивата определят общите критерии, които дават възможност да се прецени неравноправният характер на договорните клаузи, попадащи в приложното поле на разпоредбите на Директивата (вж. в този смисъл Решение от 7 май 2002 г. по дело Комисия/Швеция, Recueil, стр. I-4147, точки 11 и 17, както и Решение от 1 април 2004 г. по дело Freiburger Kommunalbauten, C-237/02, Recueil, стр. I-3403, точки 18, 19 и 21).
- 34 Както отбелязва генералният адвокат в точка 75 от заключението си, разгледан в същия аспект, член 4, параграф 2 от Директивата от своя страна цели единствено да определи правилата и обхвата на контрола по същество на договорните клаузи, които не са договорени индивидуално и описват основни престации по договорите, сключени между продавач или доставчик на услуги и потребител.
- 35 От това следва, че посочените в този член 4, параграф 2 клаузи наистина спадат към регламентираната с Директивата материя и че поради това член 8 от нея се прилага също и по отношение на член 4, параграф 2.

- 36 Този извод не може да бъде оборен с доводите на Саја de Madrid, според които, както се установявало, по-конкретно от Решение от 10 май 2001 г. по дело Комисия/Нидерландия (C-144/99, Recueil, стр. I-3541), член 4, параграф 2 от Директивата имал императивен и задължителен за държавите членки характер, така че те не могли да се позовават на член 8 от Директивата, за да приемат или да оставят в сила във вътрешното си законодателство разпоредби, които могат да променят обхвата му.
- 37 Достатъчно е във връзка с това да се отбележи, че тези аргументи са резултат на неправилен прочит на посоченото решение. В това решение Съдът е постановил, че Кралство Нидерландия не е изпълнило задълженията, които е имало по Директивата, не защото не е транспонирало член 4, параграф 2 от нея, а само защото е осъществило непълно транспониране, така че разглежданата национална правна уредба не е могла да постигне търсените с тази разпоредба резултати.
- 38 Всъщност посочената правна уредба е изключвала всякаква възможност за съдебен контрол на клаузите, определящи основните престации в договорите, сключени между продавач или доставчик на услуги и потребител, дори когато тези клаузи са били изразени по неясен и двусмислен начин, така че за потребителя е било абсолютно невъзможно да се позове на неравноправния характер на клауза, отнасяща се до определянето на основния предмет на договора или до съответствието между цената и стоките или услугите, които е трябвало да бъдат доставени.
- 39 Ето защо от посоченото по-горе Решение по дело Комисия/Нидерландия по никакъв начин не може да се направи извод, че Съдът е приел, че член 4, параграф 2 от Директивата представлява императивна и задължителна разпоредба, която като такава задължително е трябвало да бъде транспонирана от държавите членки. Напротив, Съдът се е ограничил до това да приеме, че за да се гарантират конкретно преследваните от Директивата цели за защита на потребителите, всяко транспониране на член 4, параграф 2 трябва да бъде пълно, така че забраната за преценка на неравноправния характер на клаузите да се отнася единствено до тези, които са изразени на ясен и разбираем език.

- 40 От всичко изложено по-горе следва, че на държавите членки не би могло да се попречи да оставят в сила или да приемат, в цялата регламентирана от Директивата област, включително от член 4, параграф 2 от нея, по-строги от предвидените в самата директива правила, стига те да целят да осигурят по-високо ниво на защита на потребителите.
- 41 Що се отнася до разглежданата в главното производство испанска правна уредба, следва да се отбележи, че както се установява от представената на Съда преписка, Закон 7/1998 не транспонира във вътрешното право член 4, параграф 2 от Директивата.
- 42 От това следва, както отбелязва Tribunal Supremo, че според испанското законодателство национална юрисдикция може при всички положения да преценява в рамките на спор относно договор, сключен между продавач или доставчик на услуги и потребител, неравноправния характер на клауза, която не е била индивидуално договорена, която се отнася именно до основния предмет на този договор, дори в случаите, когато тази клауза е била предварително изготвена от продавача или доставчика на услуги на ясен и разбираем език.
- 43 При това положение следва да се приеме, че като дава възможност за пълен съдебен контрол на неравноправния характер на клаузи като посочените в член 4, параграф 2 от Директивата, съдържащи се в договор, сключен между продавач или доставчик на услуги и потребител, разглежданото в главното производство испанско законодателство дава възможност, в съответствие с член 8 от Директивата, да се осигури на потребителите по-високо от установеното в нея ниво на ефективна защита.
- 44 Въз основа на тези съображения следва да се отговори на първия и втория въпрос, че член 4, параграф 2 и член 8 от Директивата трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която допуска съдебен контрол на неравноправния характер на

договорните клаузи, отнасящи се до основния предмет на договора или до съответствието между цената и възнаграждението, от една страна, и доставените стоки или предоставените услуги, от друга, дори ако тези клаузи са изразени на ясен и разбираем език.

По третия въпрос

- 45 С третия въпрос запитващата юрисдикция иска да установи дали член 2 ЕО, член 3, параграф 1, буква ж) ЕО и член 4, параграф 1 ЕО допускат тълкуване на член 4, параграф 2 и на член 8 от Директивата, според което държавите членки могат да приемат национална правна уредба, която допуска съдебен контрол на неравноправния характер на договорните клаузи, които се отнасят до определянето на основния предмет на договора или до съответствието на цената и възнаграждението, от една страна, и доставените стоки или предоставените услуги, от друга страна, дори ако тези клаузи са изразени на ясен и разбираем език.
- 46 Що се отнася до член 2 ЕО и член 4, параграф 1 ЕО, достатъчно е да се отбележи, че съгласно постоянната съдебна практика тези разпоредби прогласяват цели и общи принципи, които задължително се прилагат във връзка със съответните глави от Договора за ЕО, чието предназначение е да приведат в действие тези принципи и цели. Ето защо сами по себе си те не биха могли да имат за резултат да създадат в тежест на държавите членки ясни и безусловни правни задължения (вж. в този смисъл, относно член 2 ЕО, Решение от 24 януари 1991 г. по дело *Alsthom Atlantique*, C-339/89, Recueil, стр. I-107, точка 9, а относно член 4, параграф 1 ЕО, Решение от 3 октомври 2000 г. по дело *Échirolles Distribution*, C-9/99, Recueil, стр. I-8207, точка 25).
- 47 Освен това член 3, параграф 1, буква ж) от Договора за ЕО също не би могъл сам по себе си да създаде правни задължения за държавите членки. Всъщност, както Съдът вече е имал повод да го изясни, тази разпоредба се ограничава да посочи цел, която обаче трябва да бъде уточнена в други разпоредби от Договора, по-конкретно в тези относно правилата за конкуренция (вж. в този смисъл Решение

от 9 ноември 1983 г. по дело *Nederlandsche Banden-Industrie Michelin/Комисия, 322/81, Recueil, стр. 3461, точка 29* и Решение по дело *Alsthom Atlantique, посочено по-горе, точка 10*).

- 48 Трябва освен това да се отбележи, че данните, които се съдържат в акта за запитване, не дават възможност на Съда ясно да определи разпоредбите от Договора във връзка с правилата за конкуренция, чието тълкуване би било полезно за решаването на спора в главното производство.
- 49 Въз основа на всички тези съображения е уместно на третия въпрос да се отговори, че член 2 ЕО, член 3, параграф 1, буква ж) ЕО и член 4, параграф 1 ЕО допускат тълкуване на член 4, параграф 2 и член 8 от Директивата, според което държавите членки могат да приемат национална правна уредба, която допуска съдебен контрол на неравноправните договорни клаузи, отнасящи се до определянето на основния предмет на договора или до съответствието на цената и възнаграждението, от една страна, и доставените стоки или предоставените услуги, от друга, дори ако тези клаузи са изразени на ясен и разбираем език.

По съдебните разноски

- 50 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

- 1) Член 4, параграф 2 и член 8 от Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 година относно неравноправните клаузи в потребителските договори трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, която допуска съдебен контрол на неравноправния характер на договорните клаузи, отнасящи се до основния предмет на договора или до съответствието на цената и възнаграждението, от една страна, и доставените стоки или предоставените услуги, от друга страна, дори ако тези клаузи са изразени на ясен и разбираем език.

- 2) Член 2 ЕО, член 3, параграф 1, буква ж) ЕО и член 4, параграф 1 ЕО допускат тълкуване на член 4, параграф 2 и член 8 от Директива 93/13, според което държавите членки могат да приемат национална правна уредба, която допуска съдебен контрол на неравноправните договорни клаузи, отнасящи се до основния предмет на договора или до съответствието на цената и възнаграждението, от една страна, и доставените стоки или предоставените услуги, от друга, дори ако тези клаузи са изразени на ясен и разбираем език.

Подписи